

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Rutiner för arbete mot diskriminering och kränkande behandling Förskolan Bärbacken

Det **du** gör spelar roll!

Vision

”Att ge varje barn/elev rötter och vingar för framtiden”

Mission

”Kullaviks Montessoriskola ska ge varje barn möjlighet att i en trygg och stimulerande miljö utvecklas till en kreativ, självständig och tänkande människa som finner glädje i att utveckla kunskap, kompetens & förmågor”.

När barnen lämnar förskolan ska de ha med sig många upplevelser och erfarenheter av en trygg miljö som bygger på allas delaktighet och som är tillgänglig för alla barn. Olikheter är en tillgång och var och en är unik. Respekten för allas lika värde är levande i mötet mellan människor.

Lilla Bärbacken - “Tillåt mig finna mig själv!”

Stora Bärbacken - “Tillåt mig hjälpa mig själv!”

Förskolans namn: Kullaviks Montessoriskola, Förskolan Bärbacken

Avdelningar: Lingonet, Blåbäret, Nyponet, Hallonet, Smultronet, Slånbäret och Hjortronet

Läsåret: 2025-2026

Ansvarig: Mia Åberg, Rektor

KMS grundsyn i värdegrundsarbetet

Uppdraget att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är en del av förskolans värdegrundsuppdrag. För att nå målen krävs att alla parter är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse.

Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Vårt budskap är att **“DET DU GÖR SPELAR ROLL”**

Kommunikation och förankring

Plan mot kränkande behandling och diskriminering förankras och kommuniceras till all personal på förskolan i samband med att planen är utarbetad och klar.

Vårdnadshavare informeras och bjuds in till dialog kring planen i samband med vårdnadshavarmöte, och/eller vid enskilda samtal med en ansvarig pedagog.

Pedagogerna förankrar och kommunicerar planen med barnen genom det kontinuerliga arbetet med dess innehåll och den värdegrund som beskrivs i läroplanen för förskolan samt barnkonventionen.

Förskolans personal - Ansvar och förhållningssätt

På vår förskola främjas alla människors lika värde, individens frihet och integritet, jämställdhet, inte bara utifrån olika könsmönster utan också individers olikheter, behov av bekräftelse, utrymme och utveckling. Likabehandling främjas så att inget barn eller vuxen blir diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling i någon form.

All personal har

- ansvar för alla barn och deras välbefinnande på förskolan
- skyldighet att vara uppmärksam på vad som sker under förskoledagen
- skyldighet att motverka diskriminering, trakasserier och kränkningar
- skyldighet att följa handlingsplanen

Ansvariga för revidering av planen

Planen revideras varje år systematiskt i juni till augusti.

Nästa revidering sker i juni/ augusti 2026.

Förskolans rektor är ytterst ansvarig för upprättande av och allt arbete kring planen.

Unika situationer kräver olika former av verktyg

Alla situationer där diskriminering, trakasserier och kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid samma metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring ett ärende samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

Gemensamt för alla trakasserier och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Ett barn som berättar, eller visar tecken på att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Individens

subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är inte handlingen i sig som kan definieras som kränkande utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Det bestäms av situationen - vem som kränker, var, när och varför samt hur den som blir utsatt reagerar.

Rutiner för akuta åtgärder

När förskolan får kännedom om bråk, slag, bitningar, elaka ord, etc ska samtal hållas med samtliga inblandade så snart som möjligt, samma dag eller senast dagen efter. Berörd pedagog utför samtalen och dokumenterar. Samtala en och en med de inblandade så att alla vågar uttrycka vad som hänt och vid behov samtal i grupp och även där ska var och en få berätta vad som hänt utan att någon annan avbryter och pedagogen ställer följdfrågor. Det kan vara lämpligt att de som varit med får "spela upp" vad som hände. Det är viktigt att både pedagogen och berörda får en så allsidig belysning som möjligt. Viktigt att inte skuldbelägga utan komma underfund med vad som hände och hur de inblandade kan/vill gå vidare.

Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid av berörd pedagog. Skicka ett SMS eller lägg en anteckning på Tyra till förälder, där de ombeds att ringa upp/kontakta berörd pedagog. Information/dokumentation lämnas till coachansvarig pedagog. Coachansvarig kan vid behov ta över ärendet. Uppföljningssamtal sker vid behov inom en vecka!

Om "beteendet" inte upphör möts berörda pedagoger och föräldrar i ett samtal för att tillsammans skapa en förståelse för underliggande orsaker och upprätta en gemensam handlingsplan, med barnets bästa i fokus.

Dokumentation lämnas till specialpedagog/
Elevhälsoteamet (specialpedagog och rektor) gör en bedömning om eventuell anmälan till annan myndighet.

Arbetsgång :

1. Berörd pedagog/vuxen har samtal med var och en av de inblandade.
2. Berörd pedagog/vuxen har samtal med samtliga inblandade i grupp.
3. Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid, **inga andra namn nämns förutom vårdnadshavares barns namn enligt given sekretess.**
4. Berörd pedagog/vuxen dokumenterar och informerar gruppansvarig.
5. Coach/gruppansvarig tar vid behov över ärendet.
6. Uppföljningssamtal inom en vecka med alla och/eller en och en.
7. Alla steg dokumenteras av berörd pedagog och/eller coach/gruppansvarig.
8. Om "beteendet" inte upphör kallar rektor berörda föräldrar till samtal och en ev handlingsplan upprättas.
9. Sällan kan det ses som en kränkning på förskolan, men om det kan påvisas att det är en medveten kränkning, diskriminering eller trakasseri så ska det fyllas i en "Anmälan

om kränkning...” som finns på Driven. Detta gör vi för att föra statistik över och för att kunna se alla händelser i ett större perspektiv.

Skolchefen gör en sammanfattning och analys av varje termins kränkningar och redovisar detta till styrelsen/huvudman för skolan.

Personal som är förälder och har barn på förskolan

När personalbarn tas upp på konferenser och i andra elevvårdande ärenden lämnar den personal som är släkt till barnet rummet. Vidare är ambitionen att den andra föräldern som ej arbetar på skolan primärt kommer eller är med på samtal.

Kränkning personal mot elev

All personal har skyldighet att kontakta rektor, som vidtar åtgärder, om någon ur personalen kränker, diskriminerar eller trakasserar barn.

Till dig som barn

Alla barn ska känna sig trygga och tycka att det är roligt att gå till och vara på förskolan.

Vi vill att du ska känna

- att både vuxna och barn ser och vill vara med **dig**,
- att **du** är viktig för både kompisar/vuxna och för förskolan,
- att **du** får leka med det som intresserar dig och tycker är kul,
- att **du** får lära dig en massa spännande saker som intresserar dig
- att **du** kan ha roligt och skratta mycket
- att **du** blir lyssnad på och kan lyssna på andra
- att **du** kan och får uttrycka dina tankar och känslor
- att **du** får vara den du är!

Om du upplever att något inte känns bra, prata med dina föräldrar och/eller med oss på förskolan, så att vi kan hjälpa dig.

Detta gäller också dig som känner någon som inte blir bra behandlad, berätta för dina föräldrar och/eller oss på förskolan, så vi kan hjälpa dessa barn att må bättre.

Detta gäller även dig som känner att du inte är snäll mot vissa kompisar, prata med dina föräldrar och/eller oss på förskolan så kan vi hjälpa dig att hitta ett bra sätt att vara en schysst kompis.

Till dig som förälder

Vårt uppdrag är att varje individ blir sedd utifrån sina unika behov och förutsättningar vilket stärker deras självkänsla, egenansvar och utvecklar det sociala ansvaret till goda samhällsmedborgare. Förskolan ska bygga på likvärdighet, autenticitet, tydlighet och närvaro.

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för kränkande behandling vill vi

att du kontaktar ditt barns pedagoger. Du kan även kontakta förskolans rektor.

Om du misstänker att något barn eller ditt eget barn utsätter andra barn för kränkande behandling, så måste du göra något åt det. Vi råder dig som förälder att göra helt klart för ditt eget barn att du inte accepterar och ser mycket allvarligt på det och att du kontaktar förskolans pedagoger eller rektor.

Både den som blir utsatt för kränkningar och den som kränker behöver stöd.

Förskolans rektor har ordet

Jag vill verka för en förskola där omsorg, trygghet, tillhörighet, delaktighet, kreativitet, flexibilitet, möjligheter och struktur ligger till grund för utveckling och lärande.

Alla, barn som vuxna, ska känna sig sedda, bekräftade och ha möjlighet till goda relationer.

Alla har en viktig uppgift att fylla, är en del av kugghjulet, barn som vuxen. Det ska finnas en nolltolerans för diskriminering och kränkande behandling. Det är alltid barnens egna upplevelser som ska vara utgångspunkt för vårt arbete.

- Mia Åberg

Vi bedriver arbetet med aktiva åtgärder i fyra steg - utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

- **Undersöka** risker och hinder för diskriminering/kränkande behandling - inklusive trakasserier och sexuella trakasserier, bestraffning eller andra hinder för ett barns lika rättigheter och möjligheter.
 Kartläggning av miljöer
- **Analysera** orsakerna till de risker och hinder som upptäckts.
- **Åtgärda** - bestämma, formulera och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.
- **Utvärdera** och följa upp arbetet.
Arbetet ska genomföras och dokumenteras löpande.

Hur blev det?

Här redogör vi för hur vi har utvärderat planen 2024–2025, vilka som varit delaktiga, samt en kort sammanfattning av resultatet och vad vi behöver fortsätta att arbeta med under innevarande läsår 2025–2026. Till bakgrund ligger en kartläggning, avdelningarnas analyser samt ev åtgärder.

Hur har föregående års plan utvärderas och vilka har varit delaktiga?

Föregående års plan mot kränkande behandling och diskriminering har följts upp med viss regelbundenhet med utgångspunkt i förskolans utbildningshjul och som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Alla pedagoger i arbetslagen har varit involverade i detta arbete. Barnen har, utifrån förmåga, varit delaktiga genom samtal och reflektion med stöd av pedagogisk dokumentation. Vårdnadshavare har fått möjlighet till delaktighet genom enkät med frågor som lyfter barns trygghet och trivsel, genom information och dialog på vårdnadshavarmöten, eller genom uppföljningssamtal / utvecklingssamtal där dialog förts om barnets trivsel och trygghet på förskolan, både utifrån vårdnadshavares och förskolans perspektiv. Rektor har tagit del av dokumentation och utvärderingar för att kunna följa arbetet.

Sammanfattning av vad utvärderingen visade

Regionens Vårdnadshavarenkät visar på trivseln i förskolan- Lilla Bärbacken 4.8 och Stora Bärbacken 4.4 på en 5 gradig skala.

Genom våra återkommande pedagogiska reflektioner och AE-möten, med stöd i Montessoripedagogikens grundpelare och vår gemensamma litteratur, *Montessoripedagogik: i förskolan och skolan* (Skjöld, Wennerström Kristina), har vi upplevt att klimatet i arbetslagen blivit öppnare och mer tillåtande i diskussioner om förhållningssätt i mötet med barnen. Arbetslagen talar oftare om behovet bakom känslan och beteendet samt påminner sig själva om att "gå upp på berget " för att kunna få ett tydligare perspektiv på de bakomliggande faktorerna.

Barnens mående och trivsel lyfts systematiskt på handledning (avdelningsvis) tillsammans med specialpedagog, vilket sker var tredje vecka respektive var fjärde vecka. Detta har gett en möjlighet till djupare förståelse för olika behov och hur förskolan kan agera.

Vårt **integritets arbete** har fortsatt under innevarande läsår. Det har utvecklats på olika sätt och i olika omfattning på respektive avdelning. Vi har använt en variation av material såsom "Kompisböckerna" (Linda Palm), uppmärksammat FN-dagen och barnkonventionen samt värnat om det relationella förhållningssättet även under utmanande förhållanden med frånvaro av ordinarie personal samt under introduktionsperioder.

Vi har även arbetat mycket kring känslor och känslouttryck och diskuterat olika etiska dilemman tillsammans med de äldre barnen, även här tar pedagogerna hjälp av barnlitteratur. Stora Bärbacken har haft utmaningar med starka känslouttryck som lett till otrygghet i barngruppen. Pedagogerna har arbetat efter olika strategier tillsammans med specialpedagog för att skapa trygghet och möjlighet till känsloreglering.

De yngre barnen har fått ett lugnt bemötande av pedagoger att spegla sig i, en förståelse för deras känsla samt ord att använda för att beskriva känslan, och en möjlig lösning som en del i integritets arbete. Strategier och riktlinjer finns vid omvårdnadssituationer där barnen är extra sårbara.

En utveckling som vi kan se är att framför allt de äldre barnen har utvecklat i högre grad förmågan att känna igen olika känslor och att känslan kan ta uttryck på olika sätt. Vi ser även en positiv utveckling i möjligheten till känsloreglering och känslohantering. De yngre barnen får sin självkänsla stärkt genom att de blir bemötta i känslan och pedagogerna upplever att barnen fortare får ner eller inte kommer upp i så hög stress. Även pedagogerna känner att de har en större förståelse och fler redskap för att stötta vid stora känslor och utmanande känslor. Detta är ett ständigt pågående och viktigt arbete kring barns integritet som vi vill öka vår kompetens inom.

I vårt främjande arbete kring **jämställdhet** så har pedagogerna fortsatt vara tydliga och raka med varandra så vi har ett gemensamt förhållningssätt rörande jämställdhetsarbetet. En enkel påminnelse till varandra är att inte definiera barnen utefter kön vilket verbalt tas emot och ger ringar på vattnet. Viktigt att diskutera de normer som barnen möter i samhället, samt i samverkan med vårdnadshavare förebygga stereotypa könsmonster.

Arbetet kring jämställdhet anses svårt att särskilja från det övriga värdegrundsarbete hos de yngre barnen, även om pedagogerna är väldigt medvetna. Pedagogerna upplever inte ett så stort behov hos barnen att definiera kön utan arbetet handlar mer

om att genom sitt bemötande stärka "jaget" hos barnet, så barnet upplever sitt eget värde vilket kan resultera i att de småningom har förmågan att förstå alla människors lika värde.

Frågor och diskussioner kring kön och jämställdhet har haft större plats hos de äldre barnen, då frågor som "vilka får komma på kalas", "killar är starkare och bättre", "bara tjejer får vara med" förekommer i större utsträckning. Situationer har då diskuterats och förklarats med hjälp av litteratur, flanosagor och teater.

Vi har ett ständigt pågående arbete kring våra förberedda miljöer både inne och ute, för att skapa trygghet, tydlighet, delaktighet och utveckling. Utvärderingen visar att pedagogerna är i hög grad närvarande i barnens inne- och utevistelse vilket är en förutsättning för trygghet och utveckling. Montessorimiljön inbjuder till tydlighet och delaktighet.

Vad tar vi med oss?

Ovanstående arbete ser vi inte som färdigt utan vi kommer arbeta vidare med framför allt barns känslor som en del av vårt främjande arbete. Under nästkommande läsår kommer vi att gemensamt arbeta med Anna Hellberg Björklunds bok "*Främja barns psykisk hälsa i förskolan*", det arbetet kommer även innefatta en heldagsföreläsning tillsammans med närliggande förskolor, samt ett arbetsmaterial.

Skolans bibliotek kommer att köpa in mer normkritisk litteratur då vår skolutvecklingsgrupp kring litteratur har gjort en inventering på förskolan och sett att det är en kategori vi behöver utvidga.

Jämställdhetsarbetet kommer vi fortsätta att förvalta, men kommer inte att ha det som fokusområde. Hur och vad vi väljer att belysa extra diskuteras på studiedagarna i augusti -25.

Mål samt ev åtgärder för läsåret 2025-2026

Utveckla vårt integritetsfrämjande arbete

Utifrån analysen av föregående års utvecklingsområden, enkätundersökningar, samtal med barnen blev det synligt att förskolan ska fortsätta med det främjande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling utifrån nedanstående områden.

- **Integritet** - ge varje barn förutsättningar att utveckla och känna trygghet i sin identitet och om rätten till både sin kroppsliga och personliga integritet.
- **Psykisk hälsa / barns känslor** - tillsammans med representanter från de olika avdelningarna, specialpedagog och ledning utveckla det systematiska barnhälsoarbetet.

Mål- integritet

Utveckla och systematisera det främjande värdegrundsarbetet för att *“ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet.” Lpfö18 rev 2025*

Insats/åtgärd

Tillsammans med representanter från de olika avdelningarna, specialpedagog och ledning fortsätta att utveckla och systematisera integritetsarbetet på alla avdelningar genom att

- öka kunskaperna kring barns integritet,
- arbeta med barns känslor
- synliggöra arbetet i utbildningshjulet
- utveckla och utvidga verktygslådan,
- följa upp, utvärdera och analysera arbetet på olika konferenser.

 Värdegrunden / Barns Integritet

Datum när det ska vara klart

Arbetet ska vara under process fram till maj/juni 2026.

Det systematiska främjande arbetet

Organisationsnivå

- Utbildningen organiseras så att alla barn får i största möjliga mån ingå i mindre sammanhang under dagen för att främja trygghet och personlig utveckling

- En pedagog är ansvarig för introduktionerna och skapar trygg anknytning
- Pedagoger som är ute täcker hela gården och finns tillhands, vilket skapar trygghet
- Utvecklande konferenser som skapar djupare förståelse för det främjande och förebyggande arbetet hos arbetslagen
- Specialpedagog som handledare och bollplank
- Åldersblandade avdelningar - skapar utrymme för olika förmågor
- Coach - ansvariga pedagoger - skapar kontinuitet
- Enkäter - vårdnadshavare / pedagoger - säkerställer
- Pedagogerna processar gruppindelningar, både vid övergångar och på den egna avdelningen- skapa goda förutsättningar
- Arbeta med relationscirkelarna - säkerställa relationer barn-vuxen

Gruppenivå

- Faddrar till nya barn i gruppen
- Vid behov bestämda platser i samlingar och vid matbord
- Skogsutflykt - avdelningsvis, och/eller gruppvis - skapar utrymme för olika lek-konstellationer.
- Idrott i blandade åldersgrupper
- Idrott för Humlorna, 5-åringarna från alla avd, gruppstärkande inför f-klass
- Aktiviteter för alla Humlor - grupp-stärkande inför f-klass.
- Övergång/introduktion för 3-åringarna till stora Bärbacken
- Övergång/introduktion till F-2 för Humlorna
- Förskoleklassens elever är faddrar för Humlorna under vårterminen vid skolförberedande aktiviteter.
- Gemensamma skogsutflykter under vårterminen för F-klass och Humlorna
- Övergång/introduktion till fritids för Humlorna slutet av vårterminen
- Traditioner där våra Humlor medverkar med grundskolans elever
- Gemensamma traditioner såsom, FN, Nobel, Rocka sockor, världsbokdagen
- Glöggmingel utomhus med föräldrar på Lilla Bärbacken
- Julpyssel - avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar på Stora Bärbacken
- Stora Bärbackens Luciafest - ålders- och avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar i Gläntan
- Stora Bärbackens Vårfika - aktivitet med föräldrar
- Valborgsfirande ute med hela KMS
- Bärbackebarnens dag
- Sommarfest - avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar
- Midsommarfirande

Individnivå

- Tillåtande klimat- rätt att säga nej
- Observationer- säkerställande av individens integritet
- samtal

Det systematiska arbetet att undersöka, upptäcka och förebygga

Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder. [kartläggning av miljöer](#)

Pedagogerna/vuxna har en handlingsberedskap för att reagera och agera när de får syn på samtal och handlingar som är diskriminerande eller kränkande.

- [Integritets Övningar - Förskolebrevet](#)
- [Medkänslans Pedagogik](#)
- [Kanin och igelkott](#)
- EQ-lekar
- BO-möten (BarnOmsorg) med representanter från förskola och skolbarnomsorg, där frågor som gäller t ex den gemensamma inne/utemiljön och där diskriminering/kränkande behandling avhandlas.
- Barnintervjuer/utvärderingar
- Utvecklingssamtal
- Enkäter föräldrar/personal

Mål

Utveckla det främjande arbetet kring barns psykiska hälsa genom tillåtande känslonavigation.

Insatser/ åtgärder

Tillsammans med representanter från de olika avdelningarna, specialpedagog och ledning fortsätta att utveckla och systematisera barnhälsoarbetet på alla avdelningar genom att

- öka kunskaperna kring barns behov,
- arbeta systematiskt med barns känslor
- synliggöra arbetet i utbildningshjulet
- utveckla och utvidga verktygslådan,
- följa upp, utvärdera och analysera arbetet på olika konferenser.

Datum när det ska vara klart

Arbetet ska vara under process fram till maj/juni 2026.

Det systematiska främjande arbetet

Organisationsnivå

- Utbildningen organiseras så att alla barn får i största möjliga mån ingå i mindre sammanhang under dagen för att främja trygghet och personlig utveckling.
- En pedagog är ansvarig för introduktionerna, skapar trygg anknytning, kan möta känsla
- Pedagoger ute som stöttar vid känslor- skapar trygghet och tillit
- Utvecklande konferenser som skapar djupare förståelse för det främjande och förebyggande arbetet hos arbetslagen
- Specialpedagog som handledare och är bollplank.
- Coachansvariga pedagoger - skapar kontinuitet - lättare att observera
- Enkät - vårdnadshavare - pedagoger- säkerställer

Gruppnivå

- Får ta del av åldersadekvat litteratur och film kring olika känslor
- Får verktyg till att samverka som grupp

Individ

- Får sina behov tillfredsställda
- Blir bemött med lugn i både ord och kroppsspråk
- Får hjälp i utmanande situationer
- Får möjlighet att gå undan
- Får hjälp i lek

Det systematiska arbetet att undersöka, upptäcka och förebygga

Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder. [kartläggning av miljöer](#)

Pedagogerna/vuxna har en handlingsberedskap för att reagera och agera när de får syn på samtal och handlingar som är diskriminerande eller kränkande.

Bilaga 1

Definitioner

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Gemensamt är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska, återkommande och utföras av och drabba såväl vuxna som barn. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck och kan ha sin grund i felaktiga värderingar avseende kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer – när som helst. En viktig utgångspunkt är att den som upplever att hen blivit kränkt alltid måste tas på allvar. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Kränkningarna kan vara:

Fysiska - t.ex. att bli utsatt för slag och/eller knuffar,

Verbala - t.ex. att bli hotad och/eller hånad

Psykosociala - t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, blickar

Text eller bilder - t.ex. klotter, brev och lappar

Diskriminering

är en handling eller social struktur som utestänger eller kränker en person. Den behöver inte vara medveten eller aktiv. Ett barn får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna;

- kön
- ålder
- funktionshinder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- könsöverskridande identitet
- sexuell läggning

Det finns **sex former av diskriminering**;

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- bristande tillgänglighet
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Direkt diskriminering är när ett barn missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om en händelse är diskriminering beror på den enskilda situationen.

Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar ett barn på ett sätt utifrån diskrimineringsgrunderna. Då kan regeln vara

diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet är när ett barn med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte skapar lika möjligheter för deltagande.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns/persons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär att trakasserier är av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktioner att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel ett barn/vuxen att diskriminera någon annan.

Mobbning är när en eller flera personer upprepade gånger under en längre tid utsätter en eller flera personer för medvetna destruktiva handlingar och/eller utslutning.

Förtydligande av definition:

- Upprepade gånger betyder: att mobbningen sker flera gånger under en viss tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning.
- En längre tid betyder att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än t ex en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktat mot en specifik person.

Repressalier

Personal får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavare har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Bifogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller naturligtvis inte tillrättavisningar, som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barn kan uppleva tillrättavisningar som kränkande.

Bilaga 2

Vad lagar och styrdokument säger

Skollagen (SFS 2010:800)

6 kap. 6 §

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett **målinriktat arbete** för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

6 kap. 7 §

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att **förebygga och förhindra** att barn och elever utsätts för **kränkande behandling**.

6 kap. 8 §

Huvudmannen ska se till att det varje år **upprättas en plan** med en översikt över de åtgärder som behövs för **att förebygga och förhindra kränkande behandling** av barn och elever.

Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förordning (2006:1083)

2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förordning (2016:1011)

6 kap. 9 §

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

6 kap. 10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får

kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

6 kap. 11 §

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Skolan ska enligt diskrimineringslagen arbeta med aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

2 kap. 5 §

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, ... Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. *Lag (2014:958).*

2 kap. 7 §

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn, en elev ... anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. 1 §

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828).*

3 kap. 2 §

Arbetet med **aktiva åtgärder** innebär att bedriva **ett förebyggande och främjande arbete** genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828).*

3 kap. 3 §

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

3 kap. 16 §

Utbildningsanordnaren ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med **aktiva åtgärder** på det sätt som anges i 2 och 3 §§. Lag (2016:828).

3 kap. 18 §

Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket. Lag (2016:828).

Förskolans Läroplan Lpfö18 rev 25

s.5

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsned sättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både i ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.”

Länkar

[Barns Integritet](#)

Bilaga 3

Undersökning

Dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering ska finnas för varje enhet. En del i denna dokumentation består av en undersökning och analys av verksamheten, utifrån respektive diskrimineringsgrund. Utifrån detta arbete har förskolan dragit slutsatser om vilka ev risker för diskriminering och hinder mot likabehandling som finns samt hur förskolan ska arbeta för att förebygga dessa och främja likabehandling.

Var är vi ? (risk och hinder)	Vart ska vi? (målsättning)	Hur gör vi? (åtgärd)	Ansvarig	Tidsplan	Hur blev det?

Vi bedriver arbetet med aktiva åtgärder i fyra steg - utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

- **Undersöka** risker och hinder för diskriminering/kränkande behandling - inklusive trakasserier och sexuella trakasserier, bestraffning eller andra hinder för ett barns lika rättigheter och möjligheter.

 Kartläggning av miljöer

- **Analysera** orsakerna till de risker och hinder som upptäckts.
- **Åtgärda** - bestämma, formulera och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.
- **Utvärdera** och följa upp arbetet.
Arbetet ska genomföras och dokumenteras löpande.